

CHRISTINA BAKER KLINE

NAŠLAIČIŲ TRAUKINYS

Sprus Harboras, Meino valstija, 2011

Kažkuriuo metu antrą savaitę Molei tapo aišku, kad „išvalyti palėpę“ reiškia išimti kokį daiktą iš dėžės, pakilnoti jį, apžiūrėti ir vėl padėti atgal, tik šiek tiek tvarkingiau. Iš dviejų tuzinų dėžių, kurias jiedvi su Vivjena iki šiol peržiūrėjo, tik supelijusių knygų krūvelė ir kažkokia pageltusi drobė buvo išbrokuota ir atidėta išmesti.

– Manau, aš jums nedaug kuo padėdu, – sako Molė.

– Ką gi, taip ir yra, – pritaria Vivjena. – Tačiau aš tau padėdu, ar ne?

– Vadinasi, sugalvojote nereikalingą projektą norėdama padaryti man gera? O gal Terei?

– Aš tik atlieku savo pilietinę pareigą.

– Jūs labai kilni.

Sėdėdama ant grindų palėpėje, Molė po vieną traukia daiktus iš kedrinės skrynios. Vivjena sėdi šalimais ant kėdės. Rudos vilnonės pirštinės. Žalio aksomo suknelė, sujuosta plačiu atlasiniu kaspiniu. Šviesus megztukas. „Anė iš Žaliastogių“.

– Duok man tą knygą, – taria Vivjena. Ji paima žalią tomelį. Pavadinimas įspaustas auksinėmis raidėmis, ant kieto viršelio nupiešta mergaitė vešliais raudonais plaukais, susuktai ir susmeigtais

ant pakaušio. – O taip, prisimenu. Pirmą kartą ją skaičiau būdama beveik tiksliai knygos veikėjos amžiaus. Šią knygą man dovanojo mokytoja – mano mylimiausia mokytoja. Panelė Larsen. – Ji lėtai sklaido knygą, šen ten paskaitinėja. – Anė tiek daug kalba, tiesa? Aš buvau daug drovesnė. – Ji pakelia akis. – O tu?

– Atsiprašau, nesu skaičiusi, – sako Molė.

– Ne, ne, aš ne apie tai. Klausiu, ar buvai drovi mergaitė? Ai, ką čia šneku, juk tu ir tebesi mergaitė. Turiu galvoj – kai buvai maža.

– Nepasakyčiau, kad drovi. Labiau tyli.

– Apdairi, – priduria Vivjena. – Budri.

Molė galvoja. Apdairi? Budri? Nejaugi? Vienu tarpu, kai mirė tėvas ir ji buvo paimta iš namų, o gal buvo paimta motina, – dabar jau sunku prisiminti, kas vyko pirmiau, o gal tuo pačiu metu? – ji visai nustojo šnekėti. Visi kalbino ją ir kalbėjo apie ją, bet niekas neklausė jos nuomonės ir nesiklausė, jeigu ji norėjo ją pareikšti. Tada ji ir liovėsi stengtis ką nors paaiškinti. Kaip tik tuo laikotarpiu ji pabudavo vidury nakties ir eidavo į tėvų miegamąjį, bet jau koridoriuje prisimindavo tėvų nebeturinti.

– Na, šiuo metu nesi spinduliuojanti džiaugsmu, ką? – taria Vivjena. – Bet rytą mačiau tave lauke, kai atvežė Džekas, tada tavo veidas... – Vivjena kilsteli gumbuotas rankas, išskečia pirštus, – ...buvo švytintis. Ir kalbėjai nesustodama.

– Jūs mane sekėte?

– Žinoma! Kaip kitaip galėčiau ką nors sužinot apie tave?

Molė ima iš skrynios daiktus ir deda į krūveles: drabužius, knygas, visokius mažmožius, susuktus į senus laikraščius. Tačiau dabar ji atsitiesia ir žiūri į Vivjeną.

– Bet jūs ir keista, – sako.

– Per savo gyvenimą, mieloji, esu visaip vadinta, bet neprisimenu, kad kas būtų pavadinęs keista.

– Net neabejoju, kad vadino.

– Nebent už nugaros. – Vivjena užverčia knygą. – Man atrodo, tu mėgsti skaityti. Ar aš neklystu?

Molė gūžteli. Joje slypinti skaitytoja yra slapukė, skaitymas – jos ir knygos veikėjų reikalas.

– Tai koks tavo mėgstamiausias romanas?

– Nežinau. Tokio neturiu.

– Oi, manau, kad turi. Esi panaši į tokią, kuri turi.

– Ir ką tai galėtų reikšti?

Vivjena prideda delną prie krūtinės, jos pirštai rausvai lakuotais nagais atrodo trapūs kaip kūdikio.

– Matau, kad tu jauti. Giliai.

Molė vrypteli.

Vivjena įspraudžia knygą Molei į delną.

– Be abejo, ji tau pasirodys senamadiška ir sentimentali, bet noriu, kad ją turėtum.

– Jūs man ją atiduodate?

– Kodėl gi ne?

Savo nuostabai, Molė pajunta gerklėje gumulą. Sunkiai nuryja jį. Kaip juokinga: kažkokia senė atiduoda jai nebereikalingą suplėkusią knygą, ir ji jau dūsta iš laimės. Turbūt tuoj mėnesinės.

Ji pasistengia nutaisyti abejingą miną.

– Ką gi, ačiū, – nerūpestingai taria. – Bet ar tai reiškia, kad turiu ją perskaityti?

– Žinoma. Bus kontrolinis.

Kurį laiką abi dirba tylėdamos. Molė iškelia daiktą, – ryškiai mėlyną susegamą megztinį murzinomis ir pageltusiomis gėlėmis, rudą suknelę su ne visomis sagomis, melsvą šaliką ir vieną tokios pat spalvos kumštinę pirštinę, – Vivjena atsidūsta, sako:

– Manau, nėra reikalo pasilikti. – Ir neišvengiamai priduria: – Vis dėlto padėkime į „galbūt“ krūvą. – Po kiek laiko nei iš šio, nei iš to klausia: – Tai kur vis dėlto toji tavo motina?

Molė pripratusi prie tokio nelogiško šokinėjimo nuo temos prie temos. Vivjena mėgsta pratęsti kalbą, pradėtą prieš kelias dienas, tarsi tai būtų normaliausias pasaulyje dalykas.

– Kas žino... – Molė ką tik atidarė dėžę, kuria, jos manymu, turėtų būti lengva atsikratyti, – tai dešimtys sudulkėjusių parduotuvės aplankų, datuotų penktu ir šeštu dešimtmečiais. Vivjena vargu ar turi priežastį juos pasilikti. – Šituos tikriausiai galima išmesti? – klausia iškeldama ploną juodą knygą.

Vivjena paima, pasklaido.

– Na... – Ji pakelia akis. – O ar ieškojai jos?

– Ne.

– Kodėl?

Molė įtariai dėbteli. Ji nepratusi, kad žmonės uždavinėtų tokius tiesius klausimus, – išvis kad ko nors klausinėtų. Vienintelis žmogus, taip drąsiai kalbantis su ja, yra Lorė, socialinė darbuotoja, bet ji jau žino Molės biografiją. (Be to, Lorė neklausinėja „kodėl“. Ją domina tik priežastis, padarinys ir pamokslas.) Tačiau Molė negali Vivjenai atsikirsti, juk ji, šiaip ar taip, suteikė jai laisvės bilietą. Jei galima vadinti laisve penkiasdešimt įkyraus kamantinėjimo valandų... Ji nusibraukia nuo kaktos plaukus.

– Neieškojau, nes nerūpi.

– Tikrai?

– Tikrai.

– Tau nė trupučio nerūpi.

– Nė kiek.

– Taip ir patikėsiu.

Molė gūžteli.

– Hmm... Nes, matai, iš tikrųjų tu atrodai... supykusi.

– Aš nesupykusi. Ji tik man nerūpi. – Molė iškelia iš dėžės šūsnį aplankų ir numeta ant grindų. – Šituos gal į makulatūrą?

Vivjena paglosto jai ranką.

– Aš turbūt dar palaikysiu šitą dėžę, – taria ji kaip didelę naujieną, nors kol kas tą patį sakė apie visas dėžes.